

Životní prostředí - hospodářský rozvoj

Odpady

Hlavní město Praha je původcem odpadů, tj. odpadů, které vznikají na území obce a mají původ v činnosti fyzických osob. Nakládání s komunálními odpady zabezpečuje město v souladu s podmínkami stanovenými zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění.

Produkce komunálního odpadu (od občanů) činila v roce 2008 392,4 kt. Jako původce odpadu provozuje Praha od r. 1998 celoplošný komplexní systém třídění komunálního odpadu.

Na konci roku 2008 bylo na území města cca **4 200 separačních stanovišť (z toho 3 153 veřejně přístupných a 1 078 stanovišť umístěných v byt. objektech)**. Všechna stanoviště mají nádobu pro sběr skla, papíru a plastů. U vybraných stanovišť je možnost třídění rozšířena ještě na nápojové kartony (cca 2370 stanovišť) a čiré sklo (cca 656 stanovišť).

Součástí systému je i **12 sběrných dvorů**, kde občané mohou zdarma odkládat odpad (objemný, stavební, dřevěný, odpad z údržby zeleně, kovový, papír, sklo, plasty, nápojové kartony a nebezpečné složky komunálního odpadu) a v rámci zpětného odběru vyřazená elektrozařízení.

Mimo tento systém je provozováno **6 sběrných dvorů** jednotlivými městskými částmi. Nebezpečné složky komunálního odpadu jsou sbírány celkově na **24 stabilních sběrnách** nebezpečného odpadu.

Zároveň probíhá v Praze sběr nebezpečných složek komunálního odpadu mobilním sběrem. Praha zajišťuje **svoz nepotřebných léčiv** odevzdaných občany v lékárnách, tato služba je provozována u cca **280 lékáren**.

Zbytkový komunální odpad je energeticky využíván ve spalovně komunálního odpadu v Praze Malešicích. Nevyužitelný zbytkový odpad je ukládán na skládku komunálního odpadu v Praze Ďáblicích.

Ovzduší

Hlavní město Praha patří z hlediska znečištění ovzduší dlouhodobě mezi nejvíce zatížené oblasti v České republice. Přestože v řadě sledovaných parametrů je kvalita ovzduší v Praze zcela vyhovující, v několika parametrech jsou i nadále překračovány stanovené limitní hodnoty. Kvalita ovzduší zůstává jedním z největších problémů životního prostředí Prahy.

Kvalitativní ukazatele ovzduší jsou na území hl. m. Prahy dlouhodobě kontinuálně monitorovány, do pražského monitorovacího systému je mj. zahrnuto 15 stanic celostátní sítě AIM (Automatický imisní monitoring). Provoz pěti z těchto stanic AIM je financován městem, které na tyto účely vynakládá ročně cca 2,1 mil. Kč.

Dle mezinárodně platných kritérií patří území hl. m. Prahy mezi tzv. oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO). Podle údajů uveřejňovaných každoročně ve Věstníku MŽP došlo v roce 2007 k překročení hodnoty imisního limitu pro dvacetičtyřhodinovou průměrnou koncentraci jemných suspendovaných částic frakce PM₁₀ na 48 % území města, přičemž v roce 2006 to bylo na 97,9 % území. U průměrných ročních koncentrací PM₁₀ došlo v roce 2007 k eliminaci překročení povolené limitní hodnoty. V roce 2006 byl tento parametr překročen na 4,1 % území města, v roce 2007 nebyl překročen nikde. I nadále dochází na části území k překračování imisního limitu roční průměrné koncentrace oxidu dusičitého (NO₂), i zde však došlo k poklesu, a to z 13,7 % území v roce 2006 na 8,1 % území v roce 2007.

Nejpodstatnější příčinou zhoršené kvality ovzduší v Praze je, obdobně jako v jiných světových metropolích, především vysoká koncentrace automobilové dopravy v husté komunikační síti na relativně malé ploše.

Voda

Hlavní město Praha se nachází v rozšířené části údolí největší české řeky Vltavy, která tvoří její osu. Na svém pražském úseku přijímá Vltava jediný větší přítok – řeku Berounku, dále do ní vtéká celkem 381 km drobných vodních toků (z toho je ve správě hl. m. Prahy 224 km, dalšími správci jsou: Povodí Vltavy, Povodí Labe a Zemědělská vodohospodářská správa). Na území Prahy se dále nachází 177 rybníků o celkové ploše 2011 ha. Z toho 57 je v majetku hl. m. Prahy, 37 v majetku Městských částí a 83 rybníků - ostatní vlastníci. K nejvýznamnějším vodním dílům patří VD Hostivař (34,9 ha), VD Džbán (12,6 ha), VD Jiviny (9 ha) a Velký Počernický rybník (19,6 ha). V Praze je 34 retenčních nádrží a suchých poldrů, z toho 24 v majetku hl. m. Prahy o celkové ploše 295 ha.

Vodní toky a vodní plochy v roce 2008

Kvalita vody v potocích: celkem bylo hodnoceno 15 potoků (celková délka sledovaných potoků je 96 km) při ústí do Vltavy, z toho 3 hodnoceny jako velmi znečištěná voda, 5 jako silně znečištěná a 7 jako znečištěná.

Údržba vodních toků a revitalizace potoků a vodních ploch v majetku HMP: celkové investice 115 mil. Kč, z fondů EU – OPVK hrazeno odbahnění VD Džbán, ostatní z rozpočtu HMP.

Vybrané realizované projekty v rámci dlouhodobého projektu „Obnova a revitalizace pražských vodních nádrží“: Revitalizace RN Chvalka, Práčského rybníka a rybníka ve Slivenci.
Revitalizace vodních toků: revitalizace Košíkovského potoka.

Zásobování pitnou vodou

Veřejná vodovodní síť v hl. m. Praze a k ní příslušející úpravny pitné vody jsou ve správě akciové společnosti Pražská vodohospodářská společnost a. s., provozovatelem pražského vodovodního systému je akciová společnost Pražské vodovody a kanalizace a. s., poměrně malý rozsah veřejné vodovodní sítě provozují další provozovatelé, např. 1. Vodohospodářská společnost, spol. s r.o., AQUACONSULT, s.r.o., r.o., Pražská teplárenská, a.s., EKOSYSTEM s.r.o., VYKTERA spol.s r.o., Vodovody a kanalizace Beroun a.s., Letiště Praha a.s., Severočeské vodovody a kanalizace a.s.

Úpravny vod

Vodárna v Praze-Podolí nevyrobila v roce 2008 žádnou pitnou vodu.

Vodárna v Káraném se nachází na soutoku Jizery s Labem a byla uvedena do provozu v r.1914. Její max. kapacita je cca 1900 l.s⁻¹ a je jedinou ze 3 výroben pitné vody pro Prahu, jejíž část produkce je z podzemních zdrojů. Předností vody je její výborná kvalita, nevýhodou je závislost na klimatických podmínkách a energetická náročnost čerpání vody do Prahy (délka jednoho ze 3 řádů je 23 km).

V roce 2008 bylo ve vodárně vyrobeno celkem 31 526 000 m³ pitné vody (v součtu ze zdrojů klasických a z umělé infiltrace (tj. 25 % z celkové výroby vody), což je přibližně stejný podíl na celkové výrobě jako v předcházejících letech.

Vodárna Želivka je kapacitně nejvýznamnějším a nejmodernějším zdrojem pitné vody pro hl. m. Prahu a část středních Čech. Do provozu byla uvedena v r.1972 a její max. výkon je cca 7000 l.s⁻¹ (z důvodů klesající spotřeby je však využíván na přibližně polovinu). K hlavním výhodám vodárny patří relativní stálost kvality surové vody, značná kapacita zdroje a nízká energetická náročnost způsobu dopravy vody do Prahy. Celkem zde bylo v roce 2008 upraveno 93 912 000 m³ pitné vody, což představuje 75 % z celkového objemu.

Distribuce vody na území hl. m. Prahy je vzhledem k složité konfiguraci terénu technicky velmi náročná. Počet havárií na vodovodních řadech a přípojkách bez armatur a ostatních v roce 2008 činil 2 478. Kvalita vody je hodnocena dle platné legislativní úpravy v souladu s požadavky EU na pitnou vodu dle vyhlášky MZ 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické

požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, která je prováděcí vyhláškou k zákonu č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

Výroba a užití pitné vody 2008	
Objem vyrobené pitné vody (mil. m ³)	125,438
Počet obyvatel zásobených vodou z veř. vodovodů (tis. obyvatel)	1 226,7
Ztráty vody ve vodovodních sítích (%)	21,1

Odpadní vody

Centrální kanalizační síť v hlavním městě Praze byla vybudována jako jednotná, ke společnému odvádění splaškových i dešťových vod jednotným trubním systémem. Nově budovaná sídliště na okrajích Prahy však mají kanalizační systém oddílný. Sídlíšní splaškové sítě jsou napojeny na kmenové stoky jednotné sítě a odváděny jsou převážně do Ústřední čistírny odpadních vod Praha (dále jen ÚČOV) na Císařském ostrově. Kromě ÚČOV je na území hl. m. Prahy ještě 23 pobočných čistíren, které zpracovávají odpadní vody z okrajových částí hlavního města Prahy. Na veřejnou síť zakončenou čistírnou odpadních vod je napojeno 1 211 500 obyvatel Prahy, což představuje okolo 99 % veškerého obyvatelstva. Přestože ÚČOV prošla intenzifikací, nevyhovuje zpřísnujícím se požadavkům na vypouštění zbytkového znečištění v odpadních vodách do vod povrchových především v ukazatelích dusíku a fosforu. Proto vodoprávní úřad udělil povolení pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových pouze do 31. 12. 2010. V roce 2008 bylo vyčištěno 114 455 tis. m³ odpadních vod na ÚČOV, celkem pak v Praze 121 102 tis. m³ odpadních vod.

Veřejná kanalizační síť v hlavním městě a k ní příslušející čistírny odpadních vod jsou ve správě akciové společnosti Pražská vodohospodářská společnost a.s.. Provozovatelem je pak společnost Pražské vodovody a kanalizace a.s., poměrně malou část provozují další provozovatelé jako je 1. vodohospodářská společnost s.r.o., BMTO GROUP, s.r.o., FRAMAKA s.r.o., Ing. Hugo Turza, VYKTERA spol.s r.o., CZ-Namar s.r.o., Letiště Praha a.s., FRAMAKA spol.s r.o.

Vypouštěné odpadní vody 2008 (mil. m ³)	
Odpadní vody vypouštěné do vodních toků	125,438
Odpadní vody vypouštěné do veřejných kanalizací	75,495
z toho: čištěné na ČOV (bez srážkových vod)	75,495
Odpadní vody čištěné na ČOV (vč. srážkových vod)	120,007

Obyvatelé napojení na veřejnou kanalizaci 2008 (tis. obyvatel)	
Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci	1 211,5
z toho: napojených na veřejnou kanalizaci s koncovou ČOV	1 211,5

Významné akce ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách ukončené v roce 2008.

V roce 2008 byly na ÚČOV Praha do provozu uvedeny vyhnívací nádrže kalu č.5 a 6 poté co proběhla jejich rekonstrukce, dále byly na ÚČOV Praha do provozu uvedeny čerpací stanice horního a spodního horizontu po provedení zakrytí těchto objektů.

Po provedení změny stavby ČOV Březiněves byla tato ČOV uvedena do provozu.

Na ÚČOV Praha byla zahájena instalace norných stěn a stíracího zařízení hladiny u starých dosazovacích nádrží SDN 1-8. Dále byla na ÚČOV zahájena úprava česlovny pro nakládku shrabků do velkoobjemových kontejnerů.

Zdroj: Zdroj: Odbor ochrany prostředí MHMP

Chráněná příroda

Na území hlavního města Prahy je zajištěna legislativní ochrana **88 maloplošných zvláště chráněných území**, která jsou vyhlášena za přírodní památku nebo přírodní rezervaci. Do těchto zvláště chráněných území je zahrnuto také **7 národních přírodních památek**. Na území hlavního města je zároveň zřízeno **11 přírodních parků**. současně je provedena registrace **22 významných krajinných prvků**, zejména botanicky cenných. **171 stromů** požívalo k 31. 12. 2008 ochranu jakožto **stromy památné**. Památné stromy jsou vyhlášovány jako jedinci, skupiny nebo stromořadí.

V rámci vytvoření soustavy Natura 2000 je vládním nařízením schváleno na území města **8 evropsky významných lokalit**.

Náklady hlavního města Prahy vynaložené v roce 2008 na údržbu a zakládání prvků územního systému ekologické stability krajiny a na péči o zvláště chráněná území a významné krajinné prvky činily **8 375 000 Kč**.

Zdroj: Odbor ochrany prostředí MHMP

Lesy

Na území hlavního města Prahy leží 5,021 ha lesních pozemků (stav k 1. 1. 2009, zdroj: ČSÚ). Všechny lesy na území hl. m. Prahy jsou zařazeny do kategorie lesů zvláštního určení jako lesy příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí (§ 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, v platném znění). V roce 2008 bylo nově zalesněno cca 12 ha zemědělské půdy.

Lesnatost na území Prahy je podprůměrná, činí cca 11 %, celorepublikový průměr je 33 %.

Vlastnická struktura lesů:

- cca 2 645 ha v majetku hl. m. Prahy a správě OOP MHMP
- cca 1 700 ha v majetku státu a správě LS Mělník, LZ Konopiště a LS Nižbor

Zdroj: Odbor životního prostředí MHMP, URM HMP

Zemědělský půdní fond

Zemědělská půda tvoří cca 41,3 % celkové výměry města (prosinec 2008). To představuje cca 15 311 ha zemědělské půdy mimo zastavěné území, z toho cca 13 987 ha tvoří orná půda. Podíl půdy I. a II. třídy ochrany mimo zastavěné území činí 54,1 %.

Z hlediska územního plánu nedošlo za uplynulé období k výraznějším změnám rozlohy zemědělské půdy. V současné době se projednává koncept nového územního plánu. Na jeho základě by mělo dojít kromě dalších záborů pro zastavitelné plochy i k významnému zvýšení podílu nelesní zeleně a lesních porostů na úkor zemědělské půdy. Před schválením konceptu však nelze tyto bilance specifikovat.

Zdroj: ÚRM HMP